

Наша адмысловае творчае спаборніцтва — конкурс «Я — малады. I мне не ўсё роўна!» — выйшла на фінішную прамую. Вычытаны апошнія дасланія «пробы пяра», найлепшыя з іх падрыхтаваны да публікацыі. Яны з'яўца на старонках «Чырвонкі. Чырвонай змены» найбліжэйшым часам. Потым сваё слова скажа рэдакцыйнае журы, ацаніўшы намаганні ўдзельнікаў і падвёўшы такім чынам рысу пад чарговым сезонам конкурсу. Нашым юным і маладым няхватным аўтарам застаецца толькі чакаць. Каб гэта было не так сумна, мы традыцыйна прапануем ім дасылаць свае новыя «пробы пяра» — ужо па-за творчым спаборніцтвам, як звычайныя журналістскія матэрыялы. Найлепшыя з іх абавязкова будуць надрукаваны. Ну што, вастрыце пёры, аўтары?!

ДА ПАЎНАВАРТАСНАГА ЖЫЦЦЯ — ПРАЗ КАЗКУ

Калі палёт фантазіі, творчы здольнасці і жаданне зрабіць свет крыху ярчэйшым неабмежаваныя, з'яўляецца сапраўднае казка. А ствараюць яе маладыя людзі, што наведваюць аддзяленне дзённага знаходжання для інвалідаў пры філіяле новалукомльскага тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Чашніцкага раёна. З праектам, які так і называецца — «Там, дзе нараджаецца казка», — яны сёлета прынялі ўдзел у фінале рэспубліканскага маладзёжнага конкурсу «100 ідэй для Беларусі» ў намінацыі «Інклюзіўная прастора». I, трэба сказаць, выклікалі пэўны рэзананс.

Ідэя так званай лялечнай сацыялізацыі людзей з абмежаванымі магчымасцямі з'явілася ў аддзяленні тэрытарыяльнага цэнтра гады з чатыры таму. Якраз тады, калі ў Новалукомлі адкрыўся філіял цэнтра. Пачыналі з невялікіх сувеніраў-дамавікоў, пасля асвоілі тэхналогію вырабу абрадавых лялек. Прычым шылі іх па ўсіх канонах і правілах, калі выкарыстоўваць іголку нельга, а тканіну неабходна рваць рукамі. З цягам часу канстатавалі: лялькі, зробленыя інвалідамі, карыстаюцца вялікай папулярнасцю. Дзіўна, але тыя, хто набываў тут дамавіка, харахуна, абярэгі альбо талісман, каб прыцягнуць у хату дабрабыт, сцвярджаюць: лялькі «працуюць».

«Розныя куткі Беларусі, Расія, Літва, Латвія, Швецыя», — пералічваюць у філіяле тэрытарыяльнага цэнтра пункты на карце, дзе «пасяліліся» іх вырабы. I дадаюць, што, набывшы ў іх адну ляльку, людзі абавязкова прыходзяць па новыя. Яно і зразумела: практычна адзінакавыя аўтарскія вы-

рабы так і просяцца ў калекцыю. А з прыходам у філіял інструктара па працоўнай тэрапіі, кіраўніка гуртка Ірыны Рабчыкавай вытворчасць інтэр'ерных лялек тут выйшла на новы ўзровень.

Дарэчы, да конкурсу «100 ідэй для Беларусі» падрыхтавалі сапраўдную казачную зону, дзе знайшлі месца для Бабы Ягі і Лесуна, гномаў, персанажаў казкі «Залатая рыбка», герояў мультфільмаў. Гледзячы на іх, цяжка ўявіць, што ўсё гэта зроблена людзьмі з абмежаванымі магчымасцямі.

«Так, гэта вялікая праца, — сцвярджае кіраўнік гуртка, — карпатлівая, якая патрабуе пэўных намаганняў і творчага падыходу. I з задавальненнем хачу сказаць, што нашы хлопцы і дзяўчаты з ёй спраўляюцца».

I гэта не дзіўна для таго, хто хоць раз назіраў за тым, як працуе з маладымі інвалідамі Ірына. У філіяле тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва жартуюць: «У яе нават самыя няздольныя пачынаюць тварыць». А калі без жартаў, то кіраўнік гуртка мае свой асаблівы падыход да кожнага. Дзякуючы такому спалучэнню таленавітага майстра і не менш таленавітых маладых людзей і з'яўляюцца на свет сапраўдныя шэдэўры.

Вось такіх лялек вырабляюць у Новалукомлі маладыя людзі з абмежаванымі магчымасцямі.

Між іншым, вытворчасць інтэр'ерных лялек для супрацоўнікаў філіяла — мэта не першачарговая. Галоўнае — гэта сацыялізацыя людзей з абмежаванымі магчымасцямі праз стварэнне ўмоў для развіцця творчых здольнасцяў і працоўнай занятасці. Ішлі да гэтага паступова: стварылі банк даных таленавітых інвалідаў, распрацавалі тэхналагічныя карты, вынайшлі і апрабавалі эксперыментальныя метадыкі, прыцягнулі да справы навучэння людзей з абмежаванымі магчымасцямі валанцёраў з ліку пенсіянераў. I атрымалі добры вынік.

Застаецца толькі дадаць: тое, што маладыя людзі, якія наведваюць аддзяленне дзённага знаходжання для інвалідаў, ствараюць гэты незвычайны прадукт, — сапраўдны чуд. Які абавязкова павінен прысутнічаць у кожнай казцы.

Дар'я РАЖКО,
вучаніца 10 класа
Чашніцкай гімназіі.

О ПРА АЎТАРА

— «Чырвонку. Чырвоную змену» я пачала чытаць адносна нядаўна, але раблю гэта з вялікай цікавасцю. I канешне, як чалавек, які вырашыў звязаць сваё жыццё з журналістыкай, не магла не прыняць удзел у конкурсе, — расказала пра сябе 16-гадовая аўтарка. — Так, праз год я планую паступаць на факультэт журналістыкі БДУ, а пакуль «спрабую пяро» ў раённых, абласных сродках масавай інфармацыі. Акрамя гэтага, з'яўляюся рэдактарам школьнай газеты «Юны гімназіст», наведваю адпаведны гурток. Чаму выбрала менавіта такую тэму? Гэтыя маладыя людзі могуць стаць для іншых сапраўдным прыкладам мужнасці і стойкасці. Буду рада, калі пра іх даведаецца як мага больш чытачоў.

ЗАХОПЛЕННЫЯ НЕ НА ЖАРТ

У Беларусі пражывае больш за два мільёны чалавек ва ўзросце ад 14 да 31 года. З іх каля 900 тысяч з'яўляюцца школьнікамі. I ў кожнага дзіцяці — свае інтарэсы і мэты. Адзін марыць стаць настаўнікам, другі — біятланістам, а трэці — інжынерам. Я лічу, што магчымасць увасабляць у жыццё свае ўласныя задумы — найвялікшае багацце, падараванае людзям. Не так важна, чым ты займаешся, галоўнае — твая любоў да гэтай справы. Раскажу гісторыі трох герояў з абсалютна рознымі інтарэсамі, якія правільна скарысталіся ўсімі даступнымі магчымасцямі і, дзякуючы сваім захопленням, заявілі пра сябе на ўсю краіну.

ЯК СТАЦЬ ЧЭМПІЁНАМ

Мадэлізм — тэхнічны від спорту па вырабе паменшаных копіяў рознай тэхнікі. Шаснаццацігадовы Сцяпан Гіль з Маладзечна займаецца ім ужо больш за пяць гадоў. З самага дзяцінства хлопчык любіў збіраць немудрагелістыя цацачныя танкі і машыны, а калі даведаўся пра існаванне ў цэнтры творчасці суднамадэльнага гуртка, быў неймаверна шчаслівы. Самай першай работай юнага канструктара стала невялікая копія савецкага ваеннага самалёта.

— Усяго ў мяне каля дваццаці мадэляў. У сярэднім выраб простага займае некалькі тыдняў, а на самую складаную пайшло шэсць месяцаў, — расказвае Сцяпа.

За гэтыя гады юнак заваяваў шмат узнагарод. Восенню ён заняў прызавое месца на міжнародным конкурсе-выстаўцы стэндавага мадэлізму «Мінск-2017», у якім прымалі ўдзел спартсмены з Беларусі, Расіі, Літвы, Украіны і Германіі. Гэты фэст праводзіцца ў нашай краіне штогод і з кожным разам збірае ўсё больш замежных гасцей. А яшчэ Сцяпан быў узнагароджаны дыпламам другой ступені ў Кубку Рэспублікі Беларусь па суднамадэльным спорце «Залатая восень — 2017».

Але самым значным дасягненнем для спартсмена з'яўляецца перамога на першынстве Беларусі па суднамадэльным спорце «Навігацыя», на якім Сцяпа абышоў сур'ёзных сапернікаў з усёй краіны і стаў бяспрэчным лідарам у сваёй катэгорыі.

Зараз юнак пад кіраўніцтвам трэнера Мікалая Хрэшчыка актыўна рыхтуецца да чэмпіянату Рэспублікі Беларусь, які пройдзе летам, а затым плануе прыняць удзел у чэмпіянаце Еўропы.

Акрамя заняцця тэхнічнымі відамі спорту ў вольны час, Сцяпан вучыцца іграць на гітары, старанна вывучае французскую мову і рыхтуецца да паступлення ў Беларускую дзяржаўную акадэмію авіяцыі.

ТВОРЧАСЦЬ БЕЗ МЕЖАЎ

Жыццё Яны Даўбенкі, навучэнкі маладзечанскай гімназіі № 10, цесна звязанае з творчасцю. Дзяўчынка іграе на двух музычных інструментах, да нядаўняга часу з'яўлялася салісткай хору, з якім аб'ездзіла амаль усю Еўропу.

Зараз Яна выступае сольна. Апроч таго, яна была вядучай раённых мерапрыемстваў «Дажынкi» і «Дзень Незалежнасці». Дарэчы, на кожным з такіх канцэртаў збіраецца не менш за тысячу гледачоў.

Дзякуючы сваім талентам дзяўчына і яшчэ цацвёра падлеткаў выйгралі пуцёўкі ў міжнародны лагер у Германіі і сталі ўдзельніцамі праграмы па абмене вопытам і вучэнні замежных моў. Там былі дзеці не толькі з краін Еўропы, але і з Канады, Кітая і Эквадора. Размаўлялі хлопцы і дзяўчаты толькі на нямецкай мове, разам хадзілі ў школу, ездзілі на экскурсіі і кожны дзень даведваліся нешта новае пра родныя мясціны тых, хто адпачываў у лагеры.

— Мне здаецца, што для маіх аднагодкаў падобныя праграмы — найлепшая матывацыя для добрай вучобы і самаўдасканалення, — лічыць Яна.

ФОРМУЛА ПОСПЕХУ

— Хімія — цырыца ўсіх навук, бо ўсё, што ёсць у нашым свеце, можна апісаць праз яе формулы. З ёй мы сутыкаемся штохвілінна. I калі я сам даведаўся нешта новае ў гэтай сферы, гэта не можа не зачароўваць, — дзеліцца сваімі думкамі Уладзіслаў Бажко, пераможца алімпіяды па хіміі, якая прайшла на міжнароднай беларуска-сірыйскай змене для адораных дзяцей у нацыянальным дзіцячым адукацыйна-аздараўленчым цэнтры «Зубраня».

Зараз юнак вучыцца ў дзясятым класе маладзечанскай гімназіі № 7 і ім ганарыцца настаўніца хіміі Наталля Пашчук, якая некалькі гадоў таму звярнула ўвагу на талент і патэнцыял хлопчыка. З восьмага класа Уладзіслаў з поспехам удзельнічае ў разнастайных інтэлектуальных форумах. У сакавіку ён заваяваў дыплом трэцяй ступені ў заключным этапе рэспубліканскай алімпіяды па хіміі, у якім бралі ўдзел каля 40 самых адораных юных хімікаў нашай краіны.

У вольны час хлопец любіць фатаграфаванне і робіць гэта вельмі прафесійна. Перавагу Улад аддае не пастановачным, а выпадковым здымкам, якія атрымліваюцца больш «жывымі» і цікавымі.

У родным горадзе імя гэтага маладога чалавека вядома многім. Справа ў тым, што Улад з'яўляецца актыўным грамадскім дзеячам, членам клуба ЮНЕСКА «Планета».

— Наша праца накіравана на данясенне карыснай і патрэбнай інфармацыі аднагодкам у сферы неформальнай адукацыі. Мы праводзім трэнінгі, форумы, семінары на такія тэмы, як талерантнасць, дыскрымінацыя, правы дзіцяці, прапаганда здаровага ладу жыцця. За тры гады асабіста я правёў больш за трыццаць такіх мерапрыемстваў, — расказвае юнак.

Разам з таварышамі Улад з'яўляецца валанцёрам: займаецца з дзецьмі з абмежаванымі магчымасцямі, праводзіць для іх «аздараўляльную магію» — практыкаванні-фокусы, скіраваныя на развіццё дробнай матарыкі.

...Вось такія яны, мае героі, — мэтанакіраваныя, працавітыя і таленавітыя!

Карына МІКЛУШЫС,
вучаніца 10 класа СШ № 2
г. Маладзечна.

